



DUMINECA

Organ de propagandă religioasă și morală
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

O turmă și un păstor.

Filip și Natanail! Iată două numuri, care ne amintesc în mod imperios, că precum cei doi, așa și noi cu toți suntem chemați de Isus. Avem o misiune de implinit pe acest pământ. Misiunea aceasta a noastră este misiunea comună a tuturor, de a munci cu zor la împlinirea dorinței dumnezeiești, de a vedea cât se poate de curând o singură turmă și un singur păstor. Pentru acest scop final trebuie să lucreze fiecare credincios în cercul său. Căci: ridicăți ochii voștri și vedeți, că secerișul este mult, iară lucrătorii puțini. Sunt lucrători, ai căror menire este, ca în îndepărtatele țări streine să ducă luminoasele învățături ale Evangheliei; menirea altora este, ca acasă, în cerc restrâns, să facă

aceleaș apostolat pentru împărăția lui Hristos. Păgâni sunt în îndepărtatele țări misionare, dar sunt păgâni și acasă, între noi, cari au nevoie de aceeaș grijă sufletească, cași negrii din codrii nepătrunși ai Africeii.

Filipii și Natanailii credincioși chemării lor au făcut, că Europa bătrână nu a căzut jertfa uneltirilor vrăjmașe. Deși aceasta Europă nu odată a văzut zile pline de zguduirii. Mulțumită oamenilor conștii de chemarea lor, a suportat necazurile năvălirii popoarelor, ruptura occidentală și cea orientală, în acelaș timp reformația și pericolul turcesc, care până la Viena a ajuns. Roma eternă va suporta — va putea suporta — mulțumită Filipilor și Natanaililor din

toate timpurile și necredința de azi; va putea înfrunta și necazurile, cari par de nebiruit.

În îndepărtatele țări păgânești Filipii și Natanailii lucrează cu rezultate frumoase. Toate neamurile se întrec în predicarea împărăției lui Hristos. Roma își cheltuiește și ultimii săi bani pentru acest scop. Sângele martirilor udă toate colțurile pământului și din pământul îngrășat de sângele lor, răsare împărăția lui Hristos.

Suntem chemați, să nu întârziem a asculta strigătul chemător. Ca să punem așa și noi munca noastră în serviciul marelui scop: o singură turmă și un singur păstor. Azi suntem la răspântie. Sau ne întoarcem la Hristos, sau pierim. Stricăciunea morală, religioasă și politică a creștinătății și împerecherea ei, nu poate să mai dăinuiască multă vreme.

me. Zbiciul lui Dumnezeu ne va lovi, în văpaia arzătoare a suferințelor însă, numai marea mulțime a păcatelor și marea minciunilor din noi va arde; Biserica veșnic tânără va

înflori.

Având în fața noastră pilda apostoli lor Filip și Natanail, să ne amintim de chemarea noastră. E atât de goală viața aceluia, care nimic nu a făcut pentru întărirea și răspândirea credinții.



Când va fi sfârșitul lumii?

La aceasta întrebare a Apostolilor Isus nu răspunde. Nu pot să răspundă la această întrebare nici un om, nici îngerii, nici Fiul Omului nu-l știe printr'o cunoștință comunicabilă. Cu toate aceste cu diferite ocazii, a dat să se înțeleagă, că acest eveniment este încă de parte.

După pustiirea Ierusalimului, poporul ales a trebuit să fie împrăștiat între celelalte popoare, s'a împlinit timpul neamurilor, Evanghelia a început să fie vestită la toate popoarele.

Dealtcum Isus de multe ori a făcut să se înțeleagă că opera Lui se va desvolta pe încetul, lumea se va transforma printr'o muncă de lungă durată. Din febul cum prepara El construirea Bisericii Sale, cum prezicea destinele Ei, se poate înțelege, că El se gândește la veacuri. Ne întrebăm atunci de ce descrie El în acelaș tablou, două evenimente atât de îndepărtate una de alta? (Pus-

tiirea Ierusalimului și sfârșitul lumii).

Anume pentru ce a unit Isus în acelaș discurs și pentru ce a legat — așa zicând aceste două profeții?

Pentru că împlinindu-se din cuvânt în cuvânt profeția despre pustiirea Ierusalimului, să dea tuturor generațiilor viitoare certitudinea, că a doua profeție, care face un corp cu cea dintâi, asemenea se va realiza. În anul 70 între împrejurări neînchipuit de grele s'a sters un popor din istoria lumii, într'o zi în mijlocul unui dezastru fără precedent se va sfârși și istoria lumii:

„Cerule și pământul vor trece, iară cuvintele mele nu vor trece”. Pentru că, dacă aceste două catastrofe se despart în timp, nu se despart deasupra timpului. Cel dintâi este preludiul și figura celei de a doua, ele se unesc, ca-și două acte dintr'o imensă tragedie, ele se potrivesc, ca-și două puncte culminante în istoria neamului ome-

nesc, ca cel dintâi și cel din urmă eveniment, ca două crize mari ale umanității: pe ruinele Ierusalimului vechiu, care nu a voit să se întinerească din isvoarele lui Hristos, se ridică noul Ierusalim, Biserica militantă, împărăția lui Dumnezeu aici pe pământ, deasupra așezămintelor noastre pământești.

Isus este profet per eminentiam; ori profețiilor le este propriu, ca să vadă timpurile viitoare în viitorul apropiat, iar timpul apropiat să-l vadă în prezent, tot așa este propriu lui Dumnezeu, ca să realizeze planurile Lui printr'o serie de intervențiuni, cari se armonizează, ca scenele succesive cu marele act final.

A doua întrebare care se pune este: Pentru ce descrie Isus pustiirea Ierusalimului aproape cu aceleaș termene solemne și în culori aproape atât de grandioase, cași capătul lumii?

Pentru că El se folosește de stilul apocaliptic al vechilor profeți. Pentru că măreția celui de al doilea eveniment se reflectează în cel dintâi, care precum am văzut, este preludiul și figura lui. Pentru că, cum am mai spus, capătul împărăției lui Israel, independent dela capătul lumii, are o importanță covârșitoare în istoria lumii. Este momentul, când se decide asupra sămânței mici evanghelice, când El își arată clar puterea-i independentă și irezistibilă, când Biserica își începe viața-i liberă, momentul, când Isus este preamărit prin dreptatea dumnezeiască, cași profet, ca rege ne-

muritor al lumii și al veacurilor, momentul, în care a apărut planul măreț al lui Dumnezeu, care a ales Israelul cu unicul scop, ca adeca să dea pământului pe Fiul său și care se lepădă de poporul său necredincios, devenit fără folos ca neam pentru mântuirea universală; este momentul, când începe civilizația creștină, când lumina răsare din întunerecul păgânismului, când se realizează nădejdea străbună, prin răsturnarea totală a închipuirilor și pretențiilor jidovești, cari au denaturat-o, în fine este momentul, în care Biserica despărțită de iudaism, și de toate cătușile lui, se așează în mijlocul universului și începe a străluci ca putere catolică.

Nu a fost potrivit, ca Isus să scoată în culori cât de expresive importanța și măreția acestui fapt unic în istorie? A treia întrebare se pune așa: este vre-o contradicție între vorbirea despre capătul lui Israel și capătul lumii, și între vorbirea de pe munte?

Din contră, este o armonie minunată, exprimată printr'un contrast, care nu poate deconcentra decât spirite slabe.

Discursul profetic întărește puterea de convingere a discursului moral, îl completează, sfârșindu-l de a ne descoperi înțelesul vieții prezente, deșertăciunea în ea însăși, valoarea lui fără preț ca pregătire pentru viața viitoare, amenințarea înfricoșată cu nimicirea finală și cu judecata din urmă atârând totdeauna deasupra capetelor noastre și care se va săvârși

cum s'a săvârșit amenințarea făcută la adresa jidovilor. Aceste toate fac, ca să simțim mai puternic: A. gravitatea datorințelor impuse de predicatorul fericirilor și al religiei interne. B. nimicnicia bunurilor pieritoare, de cari nu trebuie să ne alipim, C. prețul desilpirii și al răbdării credincioase, pe care îl așteaptă dela noi. Ca „paserile cerului și crinii câmpului” viziunile teribile, pe care Isus le lasă să planeze deasupra omenirii și viziunile de mărire, pe care le descopere tuturor sufletelor credincioase, ne spun într'un limbaj deosebit: „căutați întâi împărăția cerului și dreptatea lui, și toate celelalte se vor adăuga vouă.

Tot așa ambele discursuri consună în a ne descoperi suveranitatea și mărirea lui Dumnezeu Isus Hristos. Suveranitatea: Discursul de pe munte ne arată autoritatea dulce a legislatorului suveran; discursul al doilea arată asprimea îngrozitoare a judecătorului suveran. Ne arată și mărirea, și anume mărirea și caracterul progresiv al acestei măririi. În discursul de pe munte Isus se preamărește într'o formă acoperită, ca autorul Legii Noi. Pe Tabor, la înviere, la înălțare, El este mărit într'o formă văzută, însă într'un mod imperfect și numai în fața învățăceilor săi. La Rusali El este preamărit prin credința nouilor credincioși, cari au venit la El cu miile. În vorbirea despre pustiirea Ierusalimului El este mărit ca profet, înaintea tuturor credincioșilor lui și înaintea unei generații

întregi de Jidovi. La capătul lumii El va fi mărit într'o lumină orbitoare în fața tuturor neamurilor.



Mărturisirea.

În India este un râu, despre care se crede, că dacă cineva o singură dată s'a scaldat în valurile lui, aceluia i se iartă toate păcatele. Tabere nenumărate și mulțimi mari stau pe marginile acestui râu, care se numește: Ganges. Sunt oameni, cari din îndepărtare de mii de kilometri vin, ca să-și spele păcatele în apele iertătoare ale Gangesului.

„Pedeapsa sa proprie este acela, pe care conștiința sa îl chinuiește”. Se poate refugia dela alții, dar dela propria persoană unde se va ascunde? Luptă nesfârșită este viața omului pe pământ. Nu este de mirat, dacă în aceasta luptă mulți se rănesc. Ranele sufletului trebuiesc legate. Sufletul cere purificare. Calea purificației, atât în Vechiul, cât și în Noul Testament este părerea de rău.

În evul vechiu deja s'a știut, că păcatul se șterge numai prin părere de rău. De aici isvorăsc mijloacele severe ale părerii de rău, care câte odată ne pun în uimire: ajunurile, uimitoarele acte de ascheză, canoanele grozave, la care se supun indușii, colibele înroșite de foc, autoexterminări între chinuri grozave, rostogoliri de pe stânci înalte, arderea pe foc lin, multele jertfe, aruncarea nemiloasă

a copiilor în brațele înfocate ale lui Moloch. Toate aceste grozăvenii un singur scop au, scăparea din legăturile păcatului.

Avem și noi un râu sfânt, o baie sacră, în care preasfântul sânge al lui Isus curge, la care adaugem și noi lacrimile noastre de pocăință: Acest râu sfânt, aceasta baie sacră este sf. Mărturisire, care spală și curățește păcatele noastre.

Dintre toate instituțiile Bisericii noastre, aceasta este mai mult atacată, deși e cea mai omenească, Știința nu poate ca să excepteze nimica, totuși se pun o sumedenie de obiecțiuni, care multe suflete răscumpărate rețin dela acest minunat mijloc de mântuire.

Originea dumnezeiască a sf. Mărturisiri.

„Mărturisirea au inventat-o preoții” — zic o seamă de oameni. Dar dacă punem întrebarea: care preot și când a inventat-o, de regulă nu ni se răspunde sau ni se dau răspunsuri contradictorii. Unii zic, că Grigore al VII-lea, alții pomenesc de Ioan al XXI-lea, iar cei mai mulți zic, că Inocențiu al treilea a inventat mărturisirea. Ce a făcut Inocențiu al treilea? În anul 1215, în sinodul al patrulea Lateran, a publicat porunca a patra a sf. Bisericii: Să-ți mărturisești păcatele tale la preotul rânduit măcar odată într'un an și la Paști să te cumineci.

Ori cât de energici ar fi fost Grigore al VII. și Inocențiu III. totuși milioane și milioane de creștini ar fi întrebat: de ce aceasta inovație, care până

acum nu a obligat pe nimeni? Oare pe timpul vestigiilor Hohenstaufeni, pe timpul contra papilor s'ar fi putut introduce o inovație atât de importantă? Pentru ce există mărturisirea la răsăriteni și la cei mai vechi ereteci, cari multînainte de domnirea acestor papi s'au rupt dela Biserică?

Mărturisirea este o mare greutate pentru preoți. Părintele Weninger din Societatea lui Isus a călătorit împreună cu un păstor metodist pe lacul Michigan. Între altele păstorul a întrebat pe Weninger: Papa cui se mărturisește? Da, așa-i că el se mărturisește lui Isus — zicea păstorul. „Papa se mărturisește unui simplu preot” — fu răspunsul părintelui Weninger. Da, și preoții trebuie să se mărturisească și încă mai des, decât credincioșii. Împotriva unei asemenea inovații, introdusă de oameni, ce vijelios s'ar fi agitat lumea! O asemenea poruncă numai Isus a putut să dea! Cine ar fi cugetat, că se vor găsi oameni dornici de mărturisire? Totuși, totdeauna au fost, sunt și vor fi de aceia, cari se mărturisesc. Și preotul cu răbdare ascultă mărturisirile lor. De multe ori între împrejurări grele. Despre sf. Ioan Wiennei se spune, că zilnic câte 15 ore a stat în scaunul mărturisirii. Preoții de rând și ei de multe ori, câte 5—6 ore ascultă spovedaniile, fără nici o recompensă și cu atâta zel! De multe ori se expun pericolelor celor mai mari. Tuberculoză, cholera, și alte epidemii nu-l împiedecă pe preot ca să primească măr-

turisirile credincioșilor. Pe fronturile războaielor, în spitale, acolo este preotul la căpătâiul bolnavilor.

Martirii creștini ai primelor secole s'au mărturisit.

Citim în Didaxe: Greșelile tale trebuie să le mărturisești în biserică. Să nu vii la ruga Domnului cu suflet încărcat. În ziua Domnului adunați-vă, frângeți pâinea, mulțumiți, după ce vați mărturisit, ca jertfa voastră să fie curată. Sf. Ireneu în sec. II. scrie: O seamă de femei au fost amăgite de ereticul Marcu, dar mărturisindu-se, au primit deslegare. Tot așa scriu și Clemente Romanul, Tertulian, Ciprian, Lactanțiu și așa citim și în faptele Apostolilor.

Cine dar a inventat mărturisirea?

Insuș Domnul Nostru Isus Hristos. El a dovedit cu minuni, că are putere de a ierta păcatele. Puterea aceasta de a ierta păcatele a dat-o și apostolilor. El a vorbit despre o putere, de a lega și deslega păcatele. El a constituit tribunalul milei, în care apostolii și urmașii lor sunt judecătorii. O putere ca aceasta nu se poate exercita numai cu dela sine putere. O judecată nu se poate rosti fără ascultarea acuzatului. Acel care vrea să câștige iertarea păcatelor sale trebuie să se prezinte în fața tribunalului îndurării, trebuie să se acuze de păcate, dacă nu vrea să moară în păcate. Când Isus a pus pe apostoli de judecători, atunci a și poruncit că toți oamenii trebuie ca să-și mărturisească păcatele.

Mulți zic așa: Mă voi mărturisi lui Dumnezeu. Cine poate pune condițiile iertării? Cel văjămat sau acela care vatămă? Fiul lui Dumnezeu, care pentru noi pe cruce a murit, a pus cași condiție pentru iertarea păcatelor mărturisirea.

Fără mărturisire zădarnică este orice rugăciune, orice post, orice canon, orice îndreptare. Isus o singură cale a rânduit: calea mărturisirii.

Și tu ai nevoie de mărturisire.

Mulți zic așa: Eu nu am păcate. Un domn bătrân, după ce dela cununia lui, de 40 de ani nu s'a mărturisit, a vizitat un preot. Intre altele au vorbit și despre mărturisire. Domnul zicea: nu am ce să spun în mărturisire. Pe nime n'am omorât. N'am furat, datorințele mi le-am îndeplinit cu sfințenie. Preotul, ca să poată face ceva cu acest suflet merit peririi, i-a spus: Domnule pune mâna pe inimă; cred bucuros că în ce privește porunca a cincea și șaptea, sunteți în rând. Dar mai de mult, din când în când, nu ați gustat carne Vinerea? Ba da. Apoi nu s'a întâmplat, că Dumineca sculându-vă târziu, va venit dor de un pahar cu bere în loc de Liturghie? Ba da. Poate așa din când în când, ați și injurat, vați și mâniat, fără de aceste e anevoios a trăi „nu pot să tăgăduesc”. Apoi au început împreună mărturisirea. Au luat una poruncă după alta, au stârnit părerea de rău și propusul de a nu mai păcătu. După toate aceste a spus

preotul: acuma poți să îngenunchi, ca să-ți dau deslegarea.

Un necredincios s'a întâlnit odată pe tren cu un preot. „Eu nu trebuie să mă mărturisesc fiindcă nu am păcate” a spus necredinciosul. Atunci dumneata ești o excepție, pentrucă — după sf. Ioan — și dreptul de șapte ori păcătuște pe zi. „Atunci dumneata mă socotești și pe mine între excepții, între sfinți a zis necredinciosul”. „Nici pe de parte, sunt însă două soiuri de oameni, cari nu păcătuiesc. Nu știu însă, că dumneata de care clasă te fii. „Care sunt cele două clase?” Copiii, cari nu au ajuns la uzul rațiunii și

nebunii, cari și-au pierdut judecata. Apoi mai sunt creștinii necredincioși, din cari a pierit simțul păcatului, cari beau păcatul, cași apa. Aceștia încă zic, că nu au nevoie de mărturisire.

Este evident, că mărturisirea nu este invenția preoților ci este instituit din poruncă dumnezeiască. Dacă am trecut de vârsta copilăriei, dacă Dumnezeu ne-a ajutat, ca să ne putem menține buna noastră judecată, nu ne rămâne altceva, decât, ca să alergăm la scaunul mărturisirii, cu sinceritate, cu părere de rău și cu propusul firm, de a nu mai păcătu. (Trad)



Din trecutul nostru.

(Scrisoarea lui Aloisiu Wlad către teologii din Maramureș. Una dintre nenumăratele documente despre românismul nostru.)

ăsezemintele culturale cari vă adăpostesc.

Fără de unirea cu Biserica Romei, — — — — naționalitatea română nu s'ar fi dezvoltat nici dincoace, nici dincolo de Carpați, ba este întrebare, dacă mai exista azi naționalitatea română? Cei cari trag aserul meu la îndoială, facă bine, și să studieze istoria, respectivă cronică Românilor scrisă de Șincai și apoi să se cugete asupra celor scrise.

5. Iubiți din toată inima voastră limba voastră, portul vostru, datinile și tradițiunile,

Iubiților mei fii, lertați-mă, că vă agrăiesc cu aceste vorbe.

Primiți vă rog pentru această prevenire și atențiune cordială a voastră mulțumita mea adâncă — — — —

Sfaturile ce vi le dau, sunt pe scurt următoarele: — — —

4. Fiți cu adernitate neclătită către religionea voastră, care în sinodul general ținut în 1700 în Alba-Iulia fu îmbrățișat și primit de strămoșii voștri prin protopopul Luca Wlad din Șaliștea cu 11 preoți și atâția mirenii, și căreia puteți a mulțumi

obiceiurile și moravurile sale, căci aceste laolaltă constituie naționalitatea.

Un om care se lapadă de naționalitatea sa este mai rău decât un animal, căci acesta nu se lapadă de soiul său ci aparține la el cu cea mai mare cerbicozitate. Aceste ființe, care se lapadă de naționalitatea lor, devin de batjocură și dispreț, nu numai înaintea conaționalilor lui, de cătră cari s'a desrădăcinat, ci și înaintea aceluiași tumult, sub ai cărui aripi se așază, căci de exemplu un slovac, rusneac, neamț, arman, jidan s'a renegat de naționalitatea sa și zice că el e unghur, deși în față uneori e lăudat, când se află unghuri geniuni între sine, să răd de ei, și zic: tot rusneac, neamț, arman, jidan, român a rămas el. Pe când față de aceia, cari își iubesc naționalitatea lor, deși nu-i iubesc, îi păstrează ca oameni

de caracter, statornici oareșcareva stimă se manifestează față de ei.

Ați iubi limba și naționalitatea ta însă nu însemnează a sta morțis pe loc, ci a studia și cultiva limba și natura ei, a lumina și învăța poporul cu lucruri trebuincioase, al conduce spre bine, al îmbărbăta, ca să și împlinească datorințele sale de cetățean, — — — — —

Scopul meu înșirând aceste este, că dupăce voi vă pregătiți de preoți, îi fi conducătorii naturali și legitimați printr'un uz secular ai poporului român — — — — —

Ca să poată figura un preot ca a d e v ă r a t conducător al turmei sale, nu este destul, ca numai să i se acafe patrafirul la grumaz, ca clopotul la berbec, ci este neapărat de lipsă, ca preotul nu numai când se preparează la cariera sa, ci și dupăaceia, până când tră-

iește. să-și îmulțească comoara de învățătura cu cele mai potrivite cărți — — — — —

7. Iubiți-vă voi înșivă, pecum un frate pe fratele său și il va ajuta cu sfaturi și cum puteți, strins laolaltă, căci a) sunteți creștini b) sunteți români c) sunteți candidați de preoți, iar aceea legătură o păziți între voi cât veți trăi, căci dacă voi veți urma cele 7 sfaturi ale mele veți fi de șapte ori fericiți.

Al vostru cel mai sincer iubitor

ALOISIU VLAD

de Săliștea coajure al tablei regești judecătorești din Budapesta.

Citiți și răspândiți

„Dumineca“

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

Calendar săptămânal.

13—19 Martie 1938.

13. Dumineca I din Post

ap. Evr. 11, 24. Evg. Ioan 1, 44

Moașt. C. Nichifor † 846

14. Luni C. Benedict

15. Marți M. Agapia † 303

16. Mercuri M. Sabin † 287

17. Joi C. Alexi

18. Vineri Ep. Ciril † 386

19. Sâmbătă M. Crisant și Dariu

„Fraților! Cu credința Moisi făcându-se mare, s'a lepădat a se numi fiul fetei lui Faraon; și mai a ales a fi chinuit împreună cu poporul lui Dumnezeu, decât a avea dulceața păcatului cea trecătoare, mai mare bogăție socotind a fi ocara lui Hristos, decât visteriile Eghiptului; căci să uita la răsplătire, cu credința a lăsat Eghiptul, netemându-se de urgia împăratului; căci pe cel nevăzut, ca și cum l'ar fi văzut, il aștepta. Cu credința a făcut Paștile, și stropirea sângelui, ca acel ce pierdea pe cei întâiu născuți, să nu se atingă de dinșii.

Evr. 11, 24—28.

